

Rakennusjärjestyksen uudistaminen

Lupajaos 23.05.2023 § 40

Valmistelija

Johtava rakennustarkastaja Salminen Harri

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 rakentamislain ja siihen liittyvän maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen. Rakentamislaki tulee voimaan vuoden 2025 alusta ja sen toimeenpanon valmistelu on tarpeen aloittaa. Uuden ja monin paikoin muuttuneen lain seurauksena kuntien on uusittava muun muassa hallintosääntönsä, rakennusjärjestyksensä, rakentamisen viranomaistoiminnan maksut sisältävät taksansa sekä asiakasohjeistukset. Näiden on käytännössä oltava valmiina lain voimaantullessa.

Rakennusjärjestyksellä kunta voi antaa paikallisista oloista johtuvia suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeellisia määräyksiä. Paikallisten määräysten tehtävänä on osaltaan huolehtia lakiin sisältyvien tavoitteiden toteuttamisesta. Määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa, rakennuksen kokoa ja sen sijoittumista, rakennuksen sopeutumista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennelmia, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, suunnittelutarvealueen määrittelyä sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia, rakentamista koskevia seikkoja.

Rakennusjärjestykset eri kunnissa eivät voi yleensä olla keskenään täysin samanlaisia, koska aluerakenteet, alueet, rakentamispaineet ja rakentamisen ohjaustarpeet ovat erilaisia. Sama malli tai määräys ei sovellu kaikille. Myös kunnan eri osa-alueille voi olla perusteita antaa erisisältöisiä määräyksiä. Rakennusjärjestyksen tulisi olla ”kuntansa näköinen”. Sen tulisi vahvistaa paikallista identiteettiä ja edistää eri alueiden ominaispiirteiden säilyttämistä ja kehittämistä sekä tukea valittujen strategioiden toteutumista.

Rakennusjärjestyksen hyväksymismenettelylle on asetettu soveltuvin osin samat vaatimukset kuin kaavojen hyväksymiselle. Vastuu valmistelusta on hallintosäännöllä määrättyllä toimielimellä ja rakennusjärjestyksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Rakennusjärjestyksen uusimisesta on käyty neuvotteluja seutukunnan rakennusvalvontojen viranhaltijoiden kesken. Keskustelujen aiheena on ollut yhteistyöstä rakennusjärjestyksen valmistelussa saatavat hyödyt. Tavoitteena tulisi olla alueella mahdollisimman yhtenevä rakennusjärjestys. Vaikka niissä sisällöllisesti olisikin eroa niin pelkästään yhdenmukainen rakenne on omiaan parantamaan käytettävyyttä alueen rakentajien keskuudessa. Näin saavutettaisiin osaltaan parannusta asiakaspalveluun ja helpotettaisiin rakentajien ja suunnittelijoiden työtä. Jokainen kunta hyväksyy kuitenkin erikseen oman rakennusjärjestyksensä järjestämänsä hallinnon puitteissa.

Alustavaksi aikatauluksi uusimistyölle on suunniteltu seuraavaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laaditaan ensi syksyn aikana ja sen hyväksyminen ja nähtäville asettaminen tapahtuisi tammikuussa 2024. Rakennusjärjestyksen luonnoksen on suunniteltu valmistuvan kesällä 2024.

ja ehdotuksen syksyllä samana vuonna. Voimaan uusi rakennusjärjestys astuisi suunnitelman mukaan 1.1.2025.

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Salminen Harri

Päätösehdotus Lupajaosto päättää käynnistää rakennusjärjestyksen uusimistyön edellä esitetyn mukaisesti. Valmistelua voidaan tehdä tarvittaessa yhteistyössä naapurikuntien kanssa.

Päätös Hyväksyttiin.

Lupajaos 30.01.2024 § 7
352/10.03.00/2023

Valmistelija Johtava rakennustarkastaja Salminen Harri

Rakennusjärjestyksen uudistamistyötä on jatkettu syksyn ja talven aikana.

Uuden rakennusjärjestyksen valmistelutyötä on tehnyt teknisen toimialan eri palvelualueiden asiantuntijoista koottu työryhmä. Se on kokoontunut tähän mennessä kaksi kertaa. Muistiot työryhmän kokoontumisista on oheismateriaalina.

Myös seutukunnallista valmistelua on jatkettu kuntien rakennusvalvontojen yhteiskokouksissa. Sen jälkeen kun uudistamistyö päätettiin käynnistää näitä on ollut kolme kertaa. Näistä on myös muistiot oheismateriaalina.

Vuorovaikutteisuuden vaatimukset rakennusjärjestyksestä laadittaessa eri tahojen välillä ovat perusteiltaan kaavoitusmenettelyä vastaavat. Uudistamisprosessiin ryhdyttäessä kaavaprosessia vastaavasti laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jossa suunnitellaan tiedottaminen, osallistaminen ja rakennusjärjestyksen vaikutusten arviointi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tavoitteena on tehostaa kansalaisten ja eri tahojen osallistumista laatimismenettelyyn ja lisätä vuorovaikutusta.

Suunnitelma tulee laatia siten, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja prosessin lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Lähtökohtana on, että vuorovaikutus saadaan käyntiin jo suunnittelun alkuvaiheessa. Sen sisältö kertoo, milloin ja miten prosessiin voi osallistua ja mistä saa lisätietoja asiaa koskien. Lisäksi siinä kerrotaan, millä aikataululla suunnittelun on tarkoitus edetä, miten osallistuminen liittyy vaikutuksen arviointiin ja kuinka osallistuminen tulee vaikuttamaan myöhemmin päätöksentekoon.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen aloitettiin samalla, kun rakennusjärjestyksen uudistamisesta päätettiin toukokuussa 2023. Hyväksymisen jälkeen se asetetaan nähtäville samassa yhteydessä, kun rakennusjärjestyksen uudistamisen käynnistymisestä kuulutetaan.

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Salminen Harri

Päätösehdotus Lupajaosto merkitsee rakennusjärjestyksen uusimisen valmistelutilanteen tiedokseen. Lisäksi lupajaosto hyväksyy liitteinä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja päättää asettaa sen nähtäville.

Päätös

Hyväksyttiin.